

Welkom bij het Twents Inwonersforum!

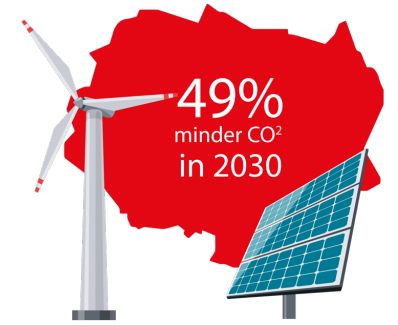
22 april 2023

**Samen
de stap
maken**

49%
minder CO²
in 2030

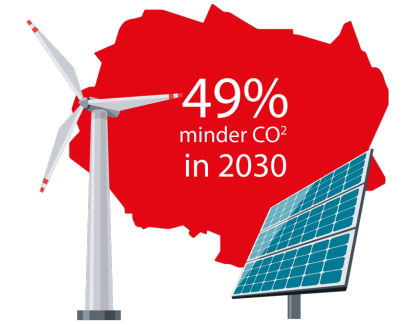

Even voorstellen: burgemeester Borne – Jan Pierik

Energiestrategie Twente

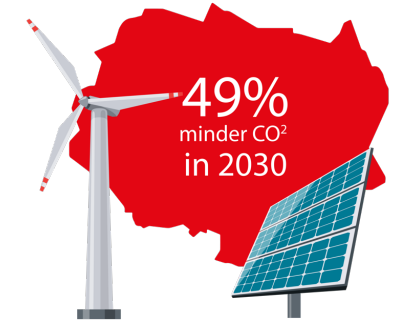
RES Twente

Dagvoorzitter Leontien Kalverda

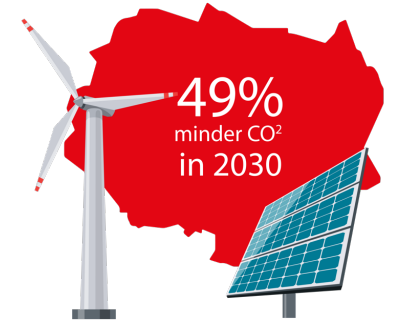

Huishoudelijke mededelingen

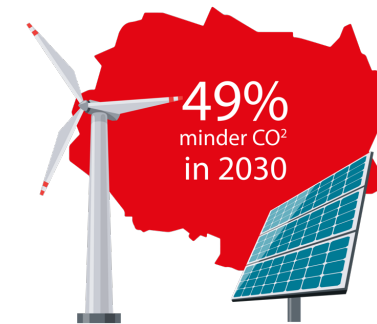
- Telefoon op stil
- Aanspreekpunt : mensen met rood keycord.
- Is het gelukt om op de gesloten omgeving te komen?
We hebben alles ook uitgeprint
- Vandaag: Foto's en videobeelden
- Onderzoek door TNO
- Wie wil geïnterviewd worden na 13 mei door Tubantia? Meld je bij iemand van de organisatie
- Vertrouwenspersoon: Merlinn van Nieuwkuijk

Spelregels

- We werken zo democratisch mogelijk (het is jullie proces).
- Ieders idee en opmerking is even waardevol.
- We voeren gesprekken en geen discussies.
- We luisteren naar elkaar en respecteren ieders inbreng.
- We houden ons punt kort en bondig.
- We hebben het over regionale kwesties en niet over persoonlijke situaties.

Wat gaan we doen vandaag?

10:20 - Inhoudelijke aftrap door Merlinn van de RES Twente

10:30 – Lokale initiatieven – RES door Miranda

10:40 - In gesprek in groepen

11:00 – Koffiepauze

11:10 – In gesprek met volksvertegenwoordigers

12:30 – Lunch

13:00 – Elke tafel schrijft eerste adviezen

13:30 – Tentoonstelling van voorlopige adviezen

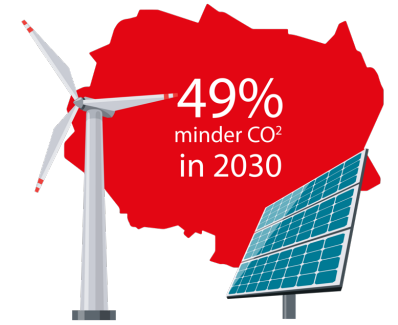
13:50 – Gezamenlijke afsluiting

14:10 – Einde

Merlinn van Nieuwkuijk
RES Twente
Coördinator monitoring

Miranda Scheffer
RES Twente

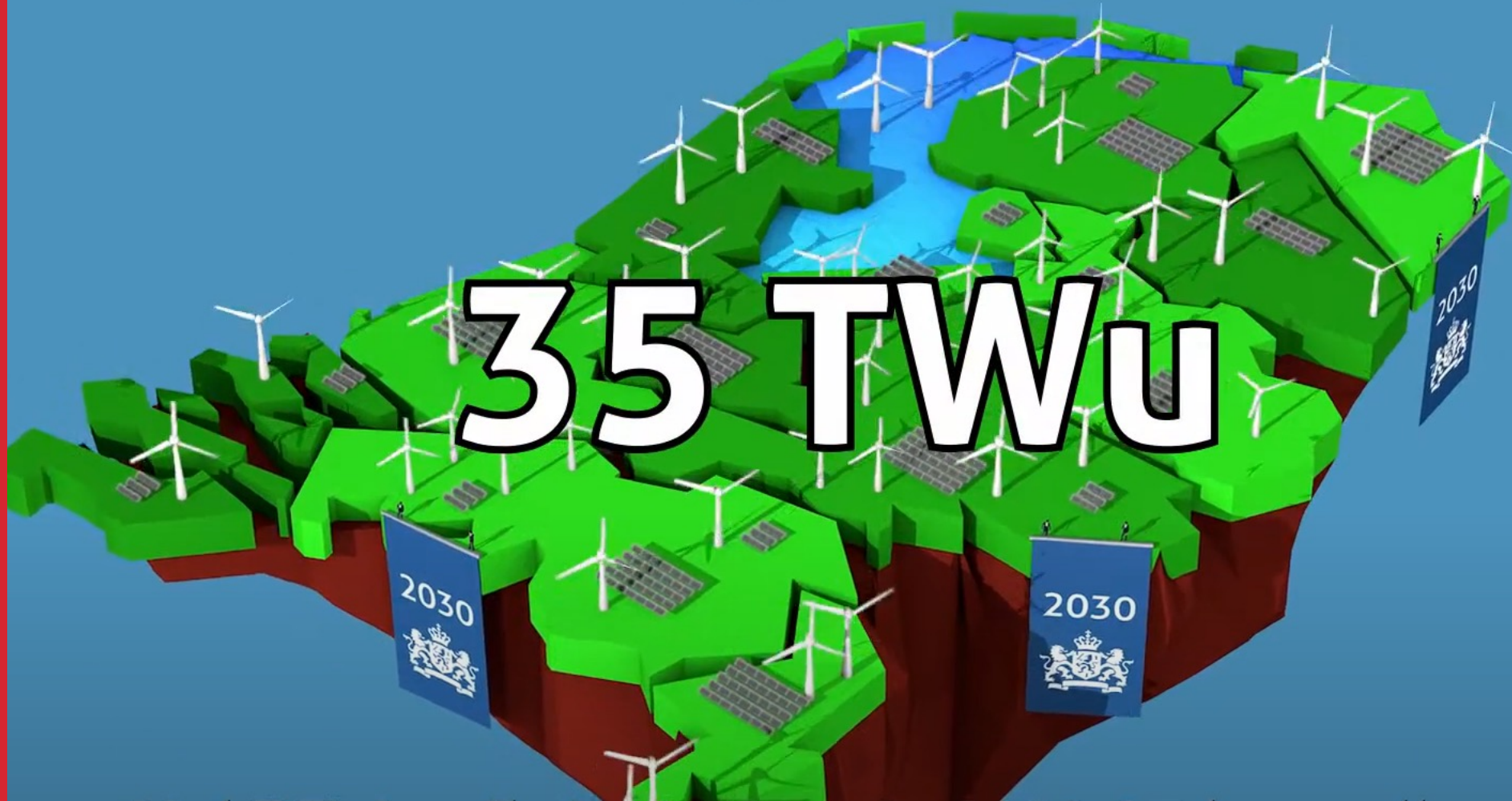
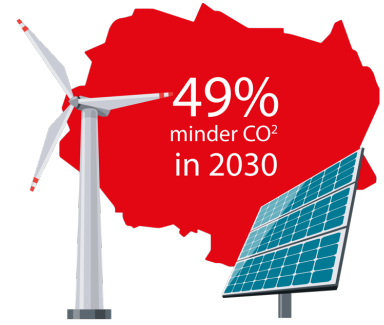
Coördinator lokaal eigenaarschap
duurzame opwek en warmteprojecten

Energiestrategie Twente

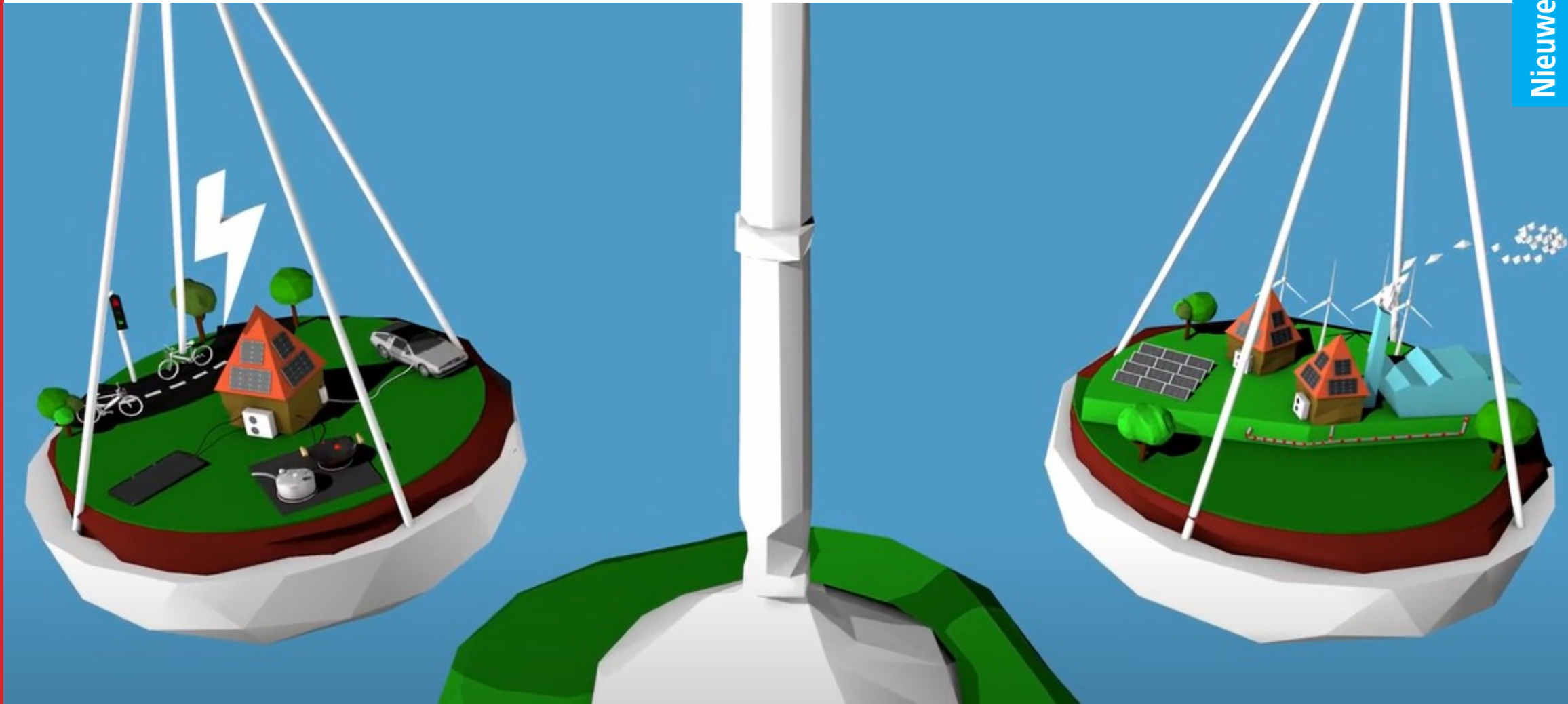
RES Twente

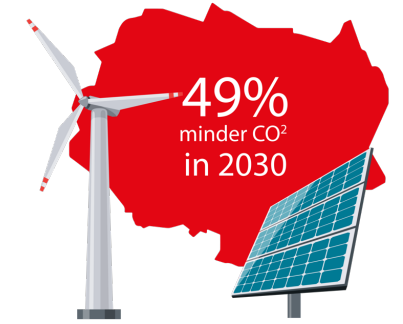
**Even opfrissen:
Landelijke opgave: 35 TWh op land**

2030: Duurzame opwek elektriciteit 1,5 TWh en Regionale Structuur Warmte

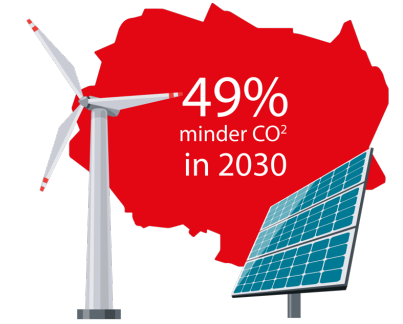

Terugblik 1 april

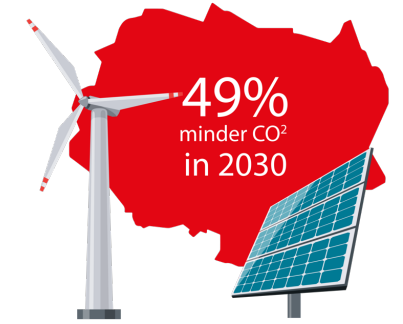
- Diverse presentaties en pitches
- Kennismaking groep
- Vragen opgeschreven
- Vragen geprioriteerd
- Vragen gesteld aan deskundigen
- Vragen beantwoord
- Rest vragen beantwoord op platform

Terugblik

- *“Dat er goede isolatie komt, daar moeten we echt bij geholpen worden. Energie is een basisvoorziening. Een goed voorbeeld was die compartiment isolatie.”*
- *“Wat lokaal aan energie wordt opgewekt, lokaal gebruiken.”*
- *“We zouden buiten de gemeentegrens moeten werken, het is een gezamenlijke opgave.”*
- *“Zet alle partijen in één keer aan tafel, je hebt elkaar nodig”*
- *“Overheid kan coöperaties stimuleren/ondersteunen.”*
- *“Energie moet ook in de toekomst betaalbaar en betrouwbaar zijn”*

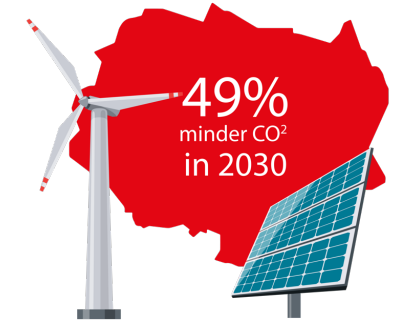
De hulpvraag: 'Hoe gaan we de grootschalige duurzame opwek vormgeven voor het jaar 2030?'

Geef ons (volksvertegenwoordigers en bestuurders) advies:

- Hoe versnellen we in Twente de grootschalige opwek van duurzame elektriciteit, en de overgang naar duurzame warmte?*

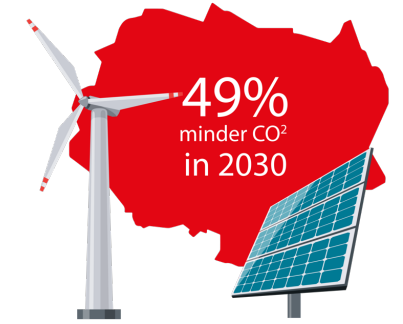
Vraag namens de bestuurders van de 14 gemeenten, de provincie Overijssel en Waterschap.

Waar lopen volksvertegenwoordigers tegenaan?

- Realisatie opwek: zon en wind.
  - Zon op schema: vooral veel zon op dak.
  - Maar: Realisatie wind loopt ver achter.
    - Gebrek aan ruimte
    - Politieke verschillen
    - Afstandsnormen
    - Verschil tussen gemeenten: sommige lopen voorop, anderen hopen dat rest windmolens neemt.
- Wet- en regelgeving is continu in ontwikkeling: bijv. afstandsnormen, de wet collectieve warmtevoorziening.
- Problemen met capaciteit van het elektriciteitsnet.
- Draagvlak onder de bevolking en politici.
- Geluid en gezondheid
- Kennis

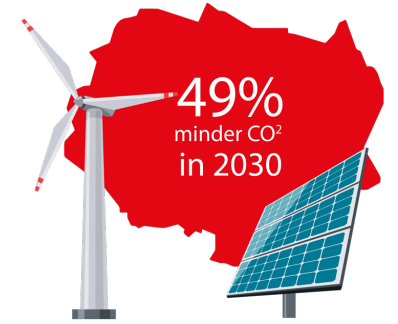

Wat verwachten wij van jullie vandaag?

Met de groep aan de slag over:

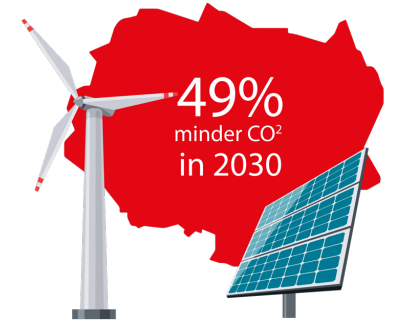
- Adviezen die gaan over de hulpvraag:
  - **Hoe** duurzame opwek voor 2030 en de warmtevoorziening vorm te geven in Twente?
  - Hoe ziet dit eruit?
  - Advies hoe te versnellen?
- Deel daarbij ook jullie zorgen...
- Kansen die gezien worden graag vermelden.

Hierbij zijn de kaders waarbinnen de RES Twente moet opereren wel van belang!

Waar gaat jullie advies niet over?

- Uitgangspunt: Klimaatakkoord 2019 en rapport IPCC
  - Geen discussie of klimaatverandering urgent is en actie wel vereist is
- Opdracht aan de RES-regio's: 35 TWh opwekken in 2030 op land → Twente draagt daar 1,5 TWh aan bij + werken aan aardgasvrije warmtevoorziening
- We spreken alleen voor en over Twente
- Het gaat niet over een specifieke gemeente, maar over heel Twente
- Landelijke problemen lossen we hier ook niet "even" op
- Alleen technieken die ook werkelijk gerealiseerd kunnen worden voor 2030 kunnen meedoen (Tip: vragen/antwoorden gesteld aan experts hierbij betrekken)

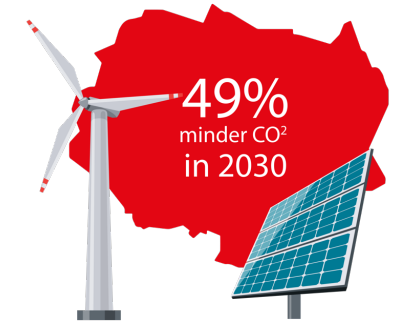

Waar gaat jullie advies wel over?

- Graag advies over de **HOE** vraag:
  - Hoe gaan we elektriciteit duurzaam opwekken met elkaar in Twente?
  - Hoe gaan we de warmtevoorziening vormgeven?
  - Hoe krijg je daarvoor voldoende acceptatie onder de bevolking?
- **WAAR** zouden jullie energie opwekken in Twente en op welke wijze?
- **HOE** kunnen inwoners daar goed bij betrokken worden?
- **WAT** hebben inwoners nodig om ook zelf stappen te kunnen zetten?
- **HOE** kunnen we de energietransitie in Twente versnellen?

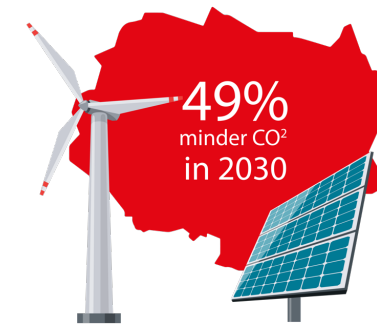
Vindt de meerderheid per tafel iets heel belangrijk? Dan mag je dat advies altijd geven!

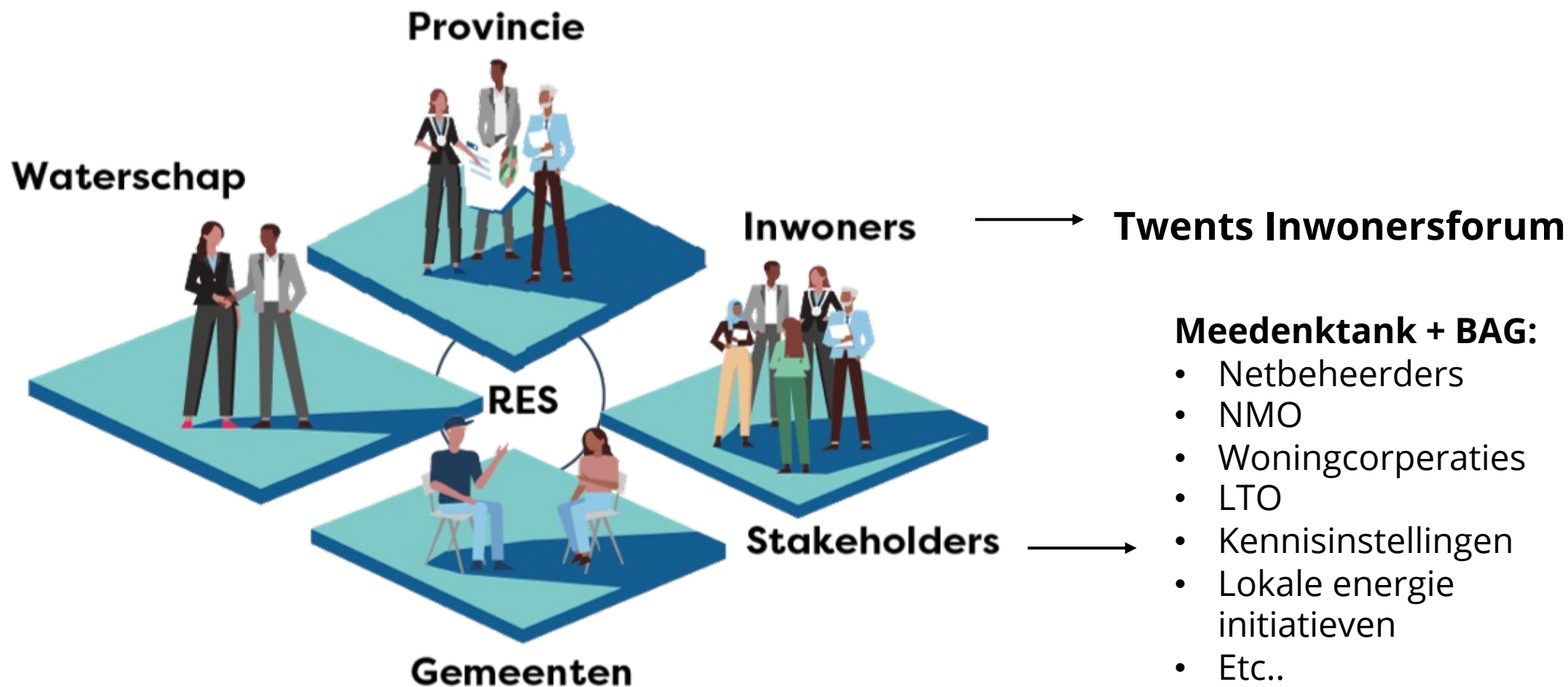

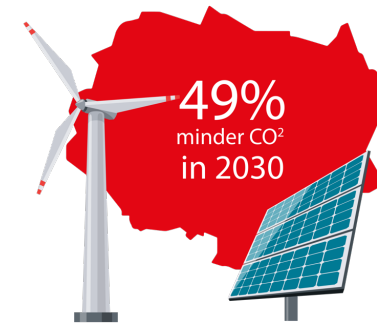
Wat gebeurt er met jullie eind-adviezen?

- De adviezen worden als zwaarwegend advies overhandigd aan de volksvertegenwoordigers en bestuurders (beslissers) die gaan over de vaststelling van de RES 2.0 en concrete energieplannen
- Elke gemeenteraad / provinciale staten / algemeen bestuur besluit zelfstandig, maar zal de adviezen van het Twentse inwonersforum meewegen.
- De bestuurders volgen het advies en waar dit niet overgenomen wordt, onderbouwen ze waarom ze het advies niet overnemen.

De energietransitie is van iedereen

Miranda Scheffer

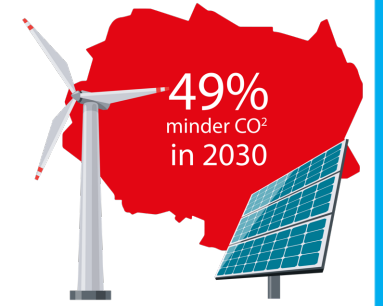
Coördinator lokaal eigenaarschap duurzame opwek en warmteprojecten RES Twente

Energiestrategie Twente

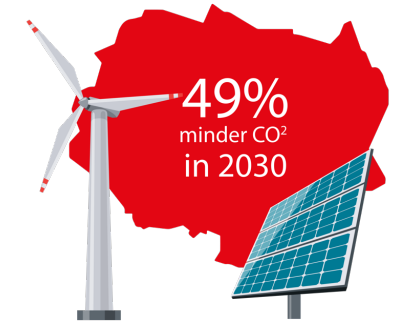
RES Twente

Lokaal eigendom, voor en door de omgeving

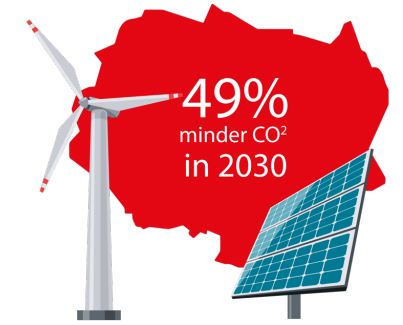

Lokaal Eigendom in Twente, hoe dan?

Lokaal Eigendom betekent Lusten en Lasten lokaal!

- Lokale Energie Initiatieven (LEI's) zien de energietransitie als een kans!
- Zij pakken zelf regie pakken over de eigen energievoorziening nu en in de toekomst
- LEI's zijn inwonersinitiatieven, duurzame stichtingen en/of energiecoöperaties in Twente

Lokaal Eigendom in Twente, hoe dan?

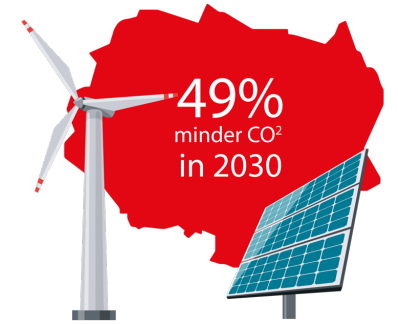
Lokale Energie Initiatieven (LEI's) werken aan:

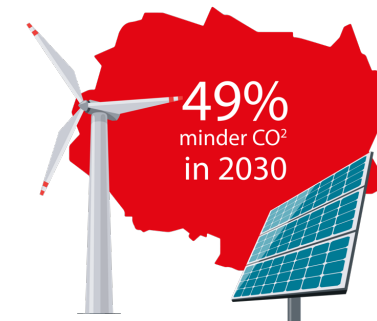
- Lokale duurzame energieprojecten zoals, energiebesparen, zon op daken, zonneparken, windturbines en coöperatieve warmteprojecten
- Vrijwiligers - Professionalisering: hierdoor ontstaan er lokale duurzame banen
- Bij verdienmodellen, vloeit het geld terug in de eigen regio

Het kan! Zij doen het al...

Energiestrategie Twente

RES Twente

Lokale Energie Initiatieven Twente

Gemeente Hellendoorn:

- [Coöperatie Hellendoorn op Rozen u.a.](#)
- [Haarle Energie Neutraal](#)
- [Coöperatie Reggestroom](#)
- [Reggewind](#)

Gemeente Almelo:

- [Stichting Duurzaam Almelo](#)
- [Energiecoöperatie Almelo](#)

Gemeente Wierden:

- [Stichting Duurzaam Wierden Enter](#)
- Energiëk Elsenerbroek
- [Coöperatie Notter-Zuna](#)

Gemeente Rijssen-Holten:

- [Stichting Duurzaam Holten](#)
- [Coöperatie Opgewekt Rijssen](#)

Gemeente Hof van Twente:

- Beekstroom / Aanpak'n
- Coöperatief Buurtpark Herike-Elsen
- [Energiecoöperatie Hof van Twente \(ECHT\)](#)
- [Coöperatie Hof van Twente op Rozen](#)

Gemeente Borne:

- Duurzame Initiatieven Borne (DIBO):
  - [Borne Energie](#)
  - [Borne Duurzaam](#)

Gemeente Tubbergen:

- [Stichting Essenkracht](#)
- Stichting Duurzaam Fleringen

Gemeente Dinkelland:

- [Coöperatie Duurzaam Noord Deurningen](#)
- [Coöperatie Duurzaam Weerselo](#)
- [Stichting IJskoud](#)

Gemeente Losser:

- [Energiecoöperatie Greuner](#)

Gemeente Oldenzaal:

- [Coöperatie Boeskoolstroom](#)

Gemeente Hengelo:

- [Coöperatie Tuindorp Hengelo](#)

Gemeente Enschede:

- [Coöperatie Enschede Energie](#)
- Energiecoöperatie Buitengebied

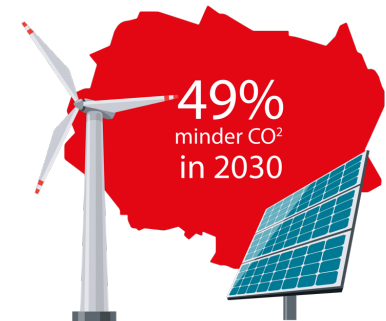
Gemeente Haaksbergen:

- [Energiecoöperatie Haaksbergen](#)

Inmiddels meer dan 30 inwonersinitiatieven actief in heel Twente! #vanonderop!

De kracht van de meer dan 100 Lokale Energie Initiatieven

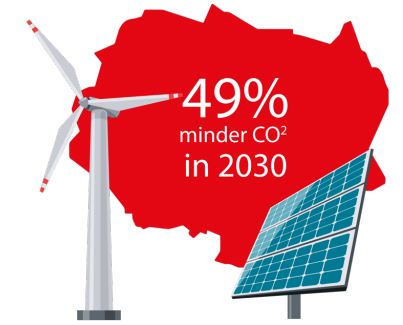
In Twente en West-Overijssel

WIERDEN-ENTER

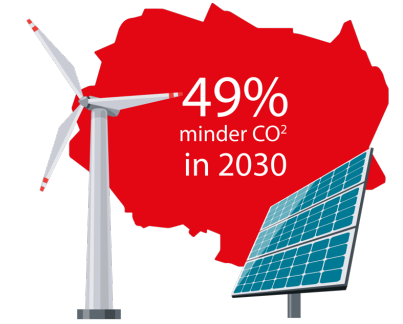
Het mooie van ons zonnepark is dat het-geschied uit onze gemeenschap vloeit.

Lokaal Eigendom, het kan!

In Twente doot wie't samen....

Van mekaar, veur mekaar

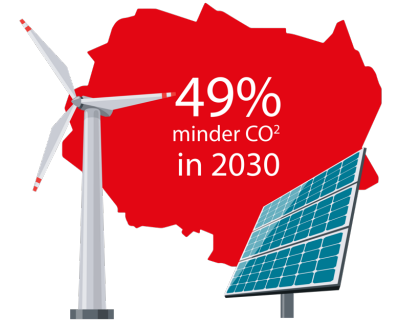
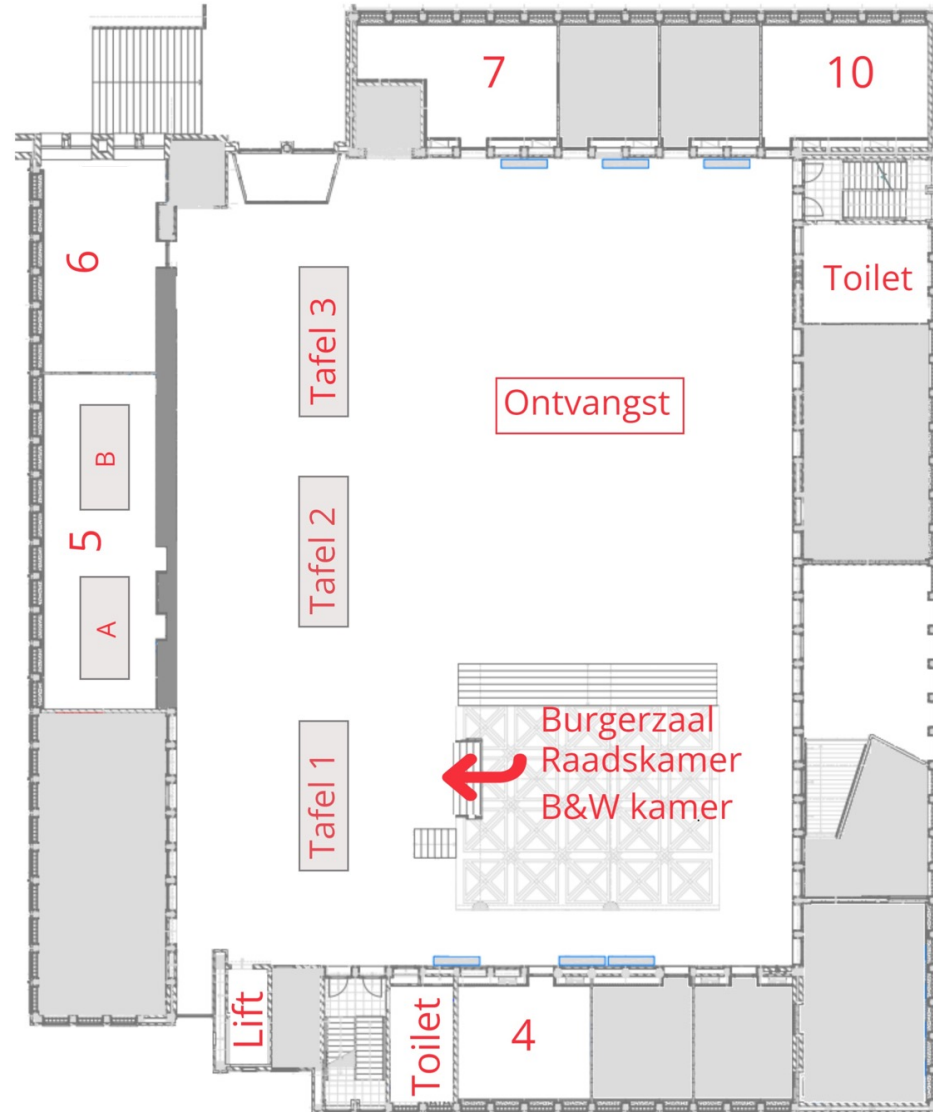
**Deel 2 van vandaag:
We gaan in dezelfde groepen uiteen.**

→ Kijk op uw programma naar welke ruimte u mag gaan.

Energiestrategie Twente

RES Twente

Plattegrond stadhuishal

Energiestrategie Twente

RES Twente

En nu uit elkaar in groepen!

**Bedankt voor uw bijdrage vandaag.
Graag tot 13 mei!**

**Samen
de stap
maken**

49%
minder CO²
in 2030

